

Konkurenčnost

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 5/2004

str. 5

Indikatorji cenovne in stroškovne konkurenčnosti, povprečni indeksi	Φ Q1 2004/ Φ Q4 2003		Φ Q1 2004/ Φ Q1 2003	Φ 2004/ Φ 1995
	Origin.	Desez.	Origin.	Origin.
Efektivni tečaj tolarja ¹ – nominalno	100.2	-	99.9	66.0
Realno, merjen z relativ. cenami življenjskih potrebščin	100.3	-	102.2	106.4
Realno, merjen z relativ. cenami proizvajalcev	101.1	-	102.9	97.9
Stroški dela na enoto proizvoda in komponente				
Stroški dela na enoto proizvoda, nominalno, v SIT ²	96.8	101.2	103.2	161.5
Realno, v SIT ³	95.3	99.9	100.0	101.8
V košari valut ⁴	96.9	101.4	103.1	106.6
Stroški dela na zaposlenega – realno ⁵	93.3	100.3	104.6	122.1
Neto plače in drugi prejemki	92.9	100.1	104.5	121.1
Davčna obremenitev ⁶	99.0	100.1	100.5	99.5
Produktivnost dela	96.6	99.6	105.3	141.4
Cene življenjskih potrebščin/nominal. efektivni tečaj ⁷	101.0	100.6	103.6	122.9

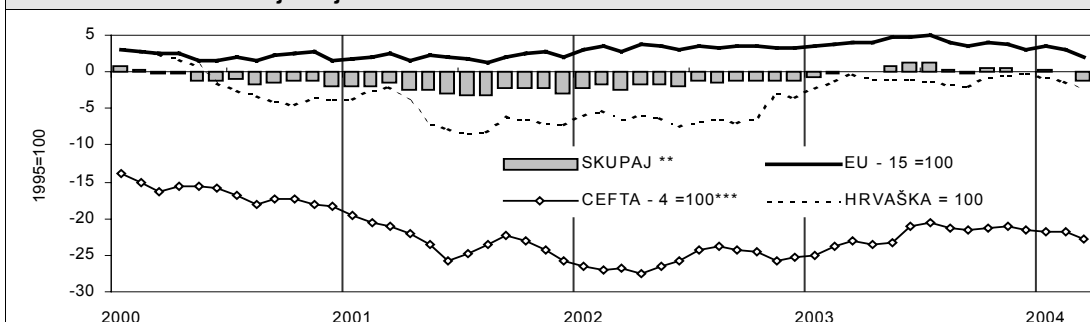
Viri podatkov: SURS, APP, BS, OECD Main Economic Indicators, izračuni UMAR. Opombe: ¹na osnovi tržnih tečajev: rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti tolarja in obratno, ²v predelovalnih dejavnostih, za podjetja in druge organizacije s tremi in več zaposlenimi, ³merjeno s cenami industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, ⁴nominalni, ⁵deflacijonirani s cenami življenjskih potrebščin, ⁶razmerje bruto plače in prispevki delodajalcev/čiste plače, ⁷devizni. Desezonirano po metodi TRAMO-SEATS.

V povprečju prvega četrletja leta 2004 sta se cenovna in stroškovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti poslabšali.

Poslabšanje cenovne konkurenčnosti je bilo na valutnem območju razvitih trgovinskih partneric posledica padca ameriškega dolarja, pa tudi hitreje rasti relativnih cen (industrijskih proizvodov pri proizvajalcih). Ob 4.9-odstotnem nominalnem padcu ameriškega dolarja do evra na četrletni in 14.1-odstotnem padcu na medletni ravni se je nominalna krepitev tolarja do košarice valut OECD v prvem četrletju letos nadaljevala (gl. tabelo). Do evra je tolar na četrletni ravni nominalno padel za 0.6% (kot v lanskem zadnjem četrletju), na medletni ravni pa za 2.6% (glede na 2.8%). Pod vplivom umirjanja rasti relativnih cen življenjskih potrebščin se je realna apreciacija tolarja do košarice valut OECD upočasnila (na četrletni ravni z 0.7% na 0.3%, na medletni pa z 2.9% na 2.2%), medtem ko je tolar do evra realno depreciral (za 0.5% oz. 0.3%). V nasprotju s tem se je pod vplivom hitreje rasti relativnih cen industrijskih proizvodov realna apreciacija tolarja do košarice valut OECD pospešila (z 0.7% na 1.1% oz. z 1.6% na 2.9%), tolar pa se je realno okreplil tudi do evra (za 0.4% oz. 0.6%). Na valutnem območju hrvaške kune se je v prvem četrletju letos cenovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti izboljšala. Po nominalni in realni okreptivi v zadnjem četrletju lani je tolar do hrvaške kune v prvem četrletju letos realno padel (merjeno z relativno inflacijo), na četrletni ravni za 1.1%, na medletni pa za 0.5%. Na valutnem območju CEFTA-4 se je na četrletni ravni trend izboljševanja cenovne konkurenčnosti pospešeno nadaljeval (za 1%), poslabševanje na medletni ravni pa se je upočasnilo (na 2.4%).

Poslabšanje stroškovne konkurenčnosti predelovalnih dejavnosti je bilo na četrletni ravni posledica padca oz. upočasnjene rasti produktivnosti dela, na medletni pa tudi pospešene rasti realnih stroškov dela na zaposlenega. Na padec produktivnosti dela kažejo desezonirani podatki (za 0.4%, po 3.2-odstotni rasti v zadnjem četrletju lani), medtem ko se je njena trendna in medletna rast upočasnila (prva od 2.2% na 0.3%, druga od 7.3% na 5.3%). Ob zmanjšanju zaposlenosti je proizvodnja v primerjavi z zadnjim četrletjem lani po desezoniranih podatkih namreč upadla (za 0.8%, po 3.2-odstotni rasti), trendno je stagnirala na ravni prejšnjega četrletja (po 2.2-odstotni rasti), rast njenega obsega na medletni ravni pa se je upočasnila (s 5.9% na 4.2%). Rast realnih stroškov dela na zaposlenega se je po desezoniranih podatkih izraziteje (z 1.6% na 0.3%), trendno pa le rahlo umirila (z 0.8% na 0.7%), ob tem ko medletna primerjava kaže na njihovo močno pospešeno rast (z 1.5% na 4.6%), tudi na račun lanskoletne dinamike (upadanja) na začetku leta. Ob relativno manjšem zaostajanju rasti deviznega tečaja za domačo inflacijo so stroški dela na enoto proizvoda v košari valut zato porasli, v primerjavi z zadnjim četrletjem lani za 1.4% (po desezoniranih podatkih) oz. za 1% (trendno), medletno pa za 3.1%.

Graf: Realni efektivni tečaj tolarja*

Viri podatkov: BS, SURS, OECD, WIIW, preračuni UMAR. Opomba: * deflator CPI; ** skupaj z ZDA in Švico; *** Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška. Padec pomeni izboljšano konkurenčnost.